

Крамар Ірина

доктор економічних наук, професор
професор кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Баранов Костянтин

аспірант кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Iryna Kramar

Doctor of Sciences (Economics), Professor
Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Kostiantyn Baranov

Postgraduate student of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

АГРОПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО ТА ЙОГО ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ В СУЧАСНІЙ ДЕРЖАВІ AGRICULTURAL PRODUCTION AND ITS ECONOMIC ROLE IN THE MODERN STATE

Поглиблення співпраця з країнами Європейського Союзу (ЄС) у значній мірі сприяє зростанню відкритості ринків, що у свою чергу, висуває нові вимоги до вітчизняних товаровиробників, якості їхньої продукції та послуг. Це стосується і підприємств агропромислового комплексу (АПК), який для України є найбільшим та найважливішим сектором економіки. Аграрна галузь є пріоритетною галуззю національної економіки та двигуном майбутнього економічного зростання країни, а євроінтеграційні процеси зумовлюють створення інституційних умов, що забезпечують сталий розвиток аграрного сектору в цілому та сільської місцевості зокрема. Дослідження вітчизняних вчених Іванюти С.В. [1], Щербіної С.В. [2], Чеканської Л.А [3] та інших у даній сфері мають важливе теоретичне та практичне значення, однак функціонування аграрного сектору України саме в умовах євроінтеграційних процесів потребують подальшого вивчення та аналізу.

Варто нагадати, що до АПК належать: галузі які займаються виготовленням засобів для сільськогосподарського господарства, та інших галузей; галузі що здійснюють переробку, збереження, транспортування продукції із с/г сировини та її подальшу реалізацію; сільськогосподарське виробництво; соціальна та виробнича інфраструктури.

Кожна з них виконує свою роль у відтворенні економіки, але основою все ж є сільське господарство. Такий акцент в системі АПК обумовлений тим, що основою кінцевого продукту є сільськогосподарська продукція, а саме сільське господарство займається вирощуванням таких культур, як: зернові, олійні та ефірно-олійні, фрукти, овочі, цукрові буряки, ріпак та соя. Найбільші обсяги в експорті продукції рослинного походження займають зернові культури (1188,2 млн. дол. США), насіння та плоди олійних (213,8 млн. дол. США), готові харчові продукти – залишки та відходи харчової промисловості (166,1 млн. дол. США), продукти переробки овочів (69,9 млн. дол. США) [4]. Також сільське господарство продукує продукцію м'ясного та молочного виробництв, птахівництва для забезпечення населення продуктами харчування, а промисловості – сировиною [5].

Структура АПК включає в себе непродуктивний та продуктивний комплекси, де формуються левова частка продовольчих ресурсів та приблизно три чверті роздрібно-товарообігу. Завдяки цьому експортний потенціал даної галузі є потужним та значимим. Багато країн ЄС все більше проявляють свою зацікавленість агропромисловим комплексом

України через агропромислову кризу, що виникла у світі, в тому числі і через війну російської федерації в Україні. У той же час бачимо, що деякі із країн ЄС виступають проти допуску українського зерна на європейські ринки.

Для виходу на нові ринки продукція вітчизняних аграрних підприємств повинна мати високу рентабельність виробництва, так як експорт продукції на європейські ринки вимагає значних економічних витрат (переговори, маркетингові заходи, дозвільні процедури, митне оформлення, супровідні документи тощо). Окрім того, якість виготовленої продукції повинна відповідати стандартам країн ЄС у даній галузі [1]. При цьому, аграрні підприємства повинні постійно здійснювати моніторинг зовнішнього ринку з метою швидкої реакції на зміни його кон'юнктури.

Тенденції розвитку світової економіки вказують на особливу роль аграрного сектора в економічній системі. З огляду на те, що економіки країн світу зіткнулись з новими глобальними викликами, а саме: виснаженням ресурсної бази природного середовища, загостренням проблем голоду та бідності, порушенням екологічної рівноваги тощо, то АПК отримав нові функції, які виходять за межі лише постачальника продовольства.

Агропромисловий комплекс завжди відігравав суттєву роль в економічному розвитку держави й забезпечував продовольчу незалежність країни. Станом на сьогодні його значимість зростає, оскільки він залишається головною виробничо-господарською базою життєдіяльності основної частини населення сільських територій регіонів України.

Перелік використаних джерел:

1. Іванюта В.Ф. Агропромисловий сектор як основа розвитку економіки сільських територій в умовах євроінтеграційних процесів. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2016/10.pdf
2. Щербіна С. В. Розвиток зовнішньоторговельних перспектив агропромислового комплексу України в контексті євроінтеграції. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej15/txts/12SSVUKE.pdf>.
3. Чеканська Л.А. Євроінтеграційні процеси України та їх вплив на інвестування в АПК. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3459>.
4. Офіційний сайт. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Офіційний сайт. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>